

En profil af de studerende på velfærdsuddannelserne

En sammenligning af studerende i de to største byer og resten

Baggrund

Regeringen har tilkendegivet en ambition om at skabe større geografisk spredning af velfærdsuddannelserne for at styrke adgangen til uddannelse i hele landetⁱ. Samtidig skal uddannelserne bidrage til et generelt løft af velfærdsområdet, hvor særligt uddannelse af flere pædagoger og sygeplejersker har været i fokus. Med et optag på knap 5.000 pædagogstuderende og omkring 4.000 sygeplejerstuderende årligt udgør de to uddannelser i forvejen landets størsteⁱⁱ. Mindre ungdomsårgange og stigende børnetal i de kommende år peger på særlige udfordringer med rekruttering til pædagoguddannelsenⁱⁱⁱ. Repræsentanter fra sektoren har samtidig peget på særlige udfordringer med søgningen til pædagoguddannelsen i hovedstadsområdet^{iv}. Tilsvarende er det vigtigt at være opmærksom på rekrutteringsbehovet for de andre uddannelser. I forhold til det fremadrettede arbejde med rekruttering til uddannelserne er det derfor relevant at undersøge, hvilke typer af studerende der går på uddannelserne, og hvilke forskelle der er mellem udbud i de store byer (København og Aarhus) og andre steder. Det belyser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i dette notat.

Hovedresultater

- Udbud uden for Aarhus og København har: en større andel kvinder, en større andel af både de yngste (under 21 år) og ældste (over 24 år) studerende samt en større andel med hf- eller EUD-baggrund
- På udbud i Aarhus og København bor en større andel studerende sammen med venner og en mindre andel med familie
- Uddannelsen til socialrådgiver har flest ældre studerende, mens sygeplejerskeuddannelsen har flest unge.

Interaktiv hjemmeside: Se tal for alle uddannelserne her: www.eva.dk/studerende_velfærdsuddannelser.

Kontakt

- Seniorrådgiver Mathias Tolstrup Wester, 3525 5675, mtw@eva.dk
- Kommunikationsrådgiver Marie Moos, 4058 9578, mn@eva.dk

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Velfærdsuddannelser i og uden for de store byer

Ved at undersøge en række baggrundskarakteristika ser Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) i denne minianalyse på forskellene i profiler for studerende på velfærdsuddannelser i København og Aarhus og studerende på tilsvarende uddannelser uden for de to byer¹.

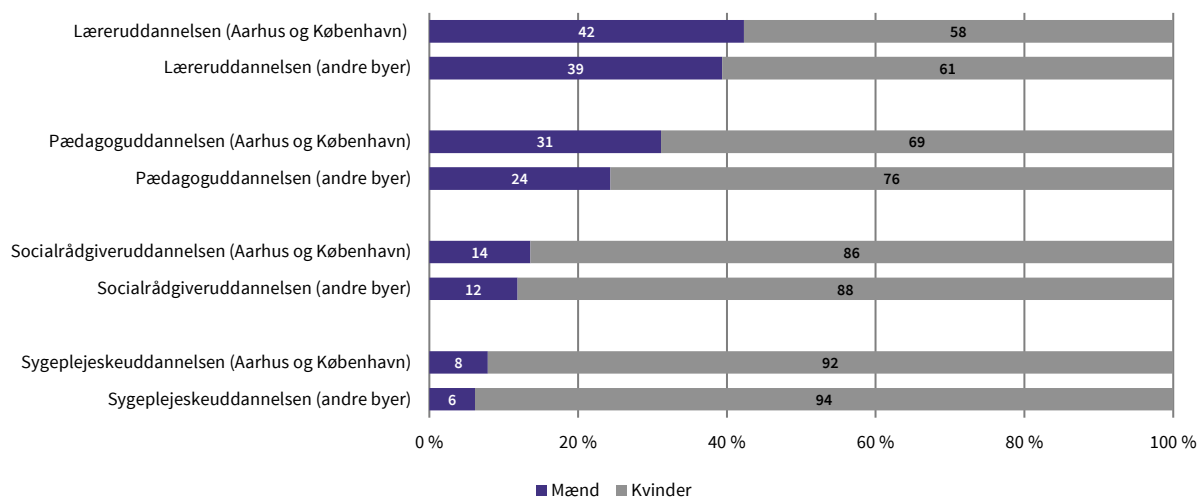
Velfærdsuddannelser henviser i denne minianalyse til følgende uddannelser: socialrådgiver-, pædagog-, sygeplejerske- og læreruddannelsen. På EVA's hjemmeside er forskellene mellem de studerende i Aarhus og København og studerende uden for de to byer desuden opgjort på uddannelsesniveau. Se den interaktive grafik her: www.eva.dk/velfærdsuddannelser.

Flest kvinder vælger en velfærdsuddannelse

Figur 1 viser, at et stort flertal af de studerende på velfærdsuddannelserne er kvinder. Det er for alle fire uddannelser særligt udtalt på uddannelsesudbud, der ligger uden for Aarhus og København. Der er dog store forskelle i kønsfordelingen mellem de fire uddannelser. Kønsfordelingen er særlig ulige på uddannelserne til sygeplejerske (8 % mænd i Aarhus og København og 6 % i andre byer) og socialrådgiver (14 % mænd i Aarhus og København og 12 % i andre byer), lidt mindre ulige på pædagoguddannelsen (31 % mænd i Aarhus og København og 24 % i andre byer), mens der på læreruddannelsen er en mere ligelig kønsfordeling i Aarhus og København og andre byer med omkring 40 % mænd.

FIGUR 1

Kønsfordeling på velfærdsuddannelser

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og Danmarks Statistik (DST).

Note: Tallene dækker over studerende optaget på en velfærdsuddannelse i 2016, 2017 og 2018. N = 38.895.

1 Inddelingen i Aarhus og København er dels foretaget på baggrund af en formodning om, at studerende på velfærdsuddannelser i større byer kan have en anden profil end studerende i mindre byer. Når det kun er Aarhus og København, der er medtaget som store byer, skyldes det, at de indledende analyser af data har vist, at skillelinjen mellem forskellige typer af studerende fremstår mest tydelig ved netop denne inddeling frem for en inddeling, hvor fx Odense, Ålborg og Esbjerg regnes med blandt de store byer.

Udbud uden for Aarhus og København optager størst andel af de yngste og de ældste studerende

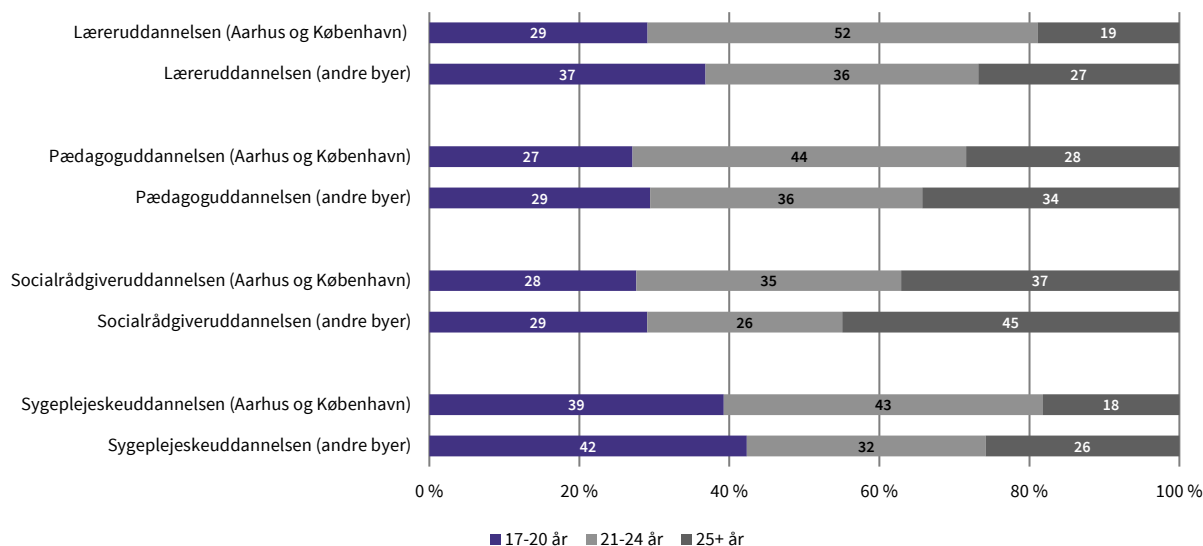
Figur 2 viser, at der optages en større andel af de yngste studerende (17-20 år) og de ældste studerende (25+ år) på uddannelsesudbud uden for de to store byer. Til gengæld optages en større andel i alderen 21-24 år i Aarhus og København.

Kigger vi på forskelle mellem uddannelserne, skiller socialrådgiveruddannelsen sig ud ved at optage en større andel studerende, der er 25 år eller derover. Det er særligt udtalt på udbud uden for de to store byer, hvor denne gruppe udgør op mod halvdelen (45 %) af de optagne, mens de på udbud i Aarhus og København udgør 37 %. Kigger man på tværs af de fire uddannelser, udgør andelen af optagne studerende, der er 25 år eller derover, 32 % af de studerende på udbud uden for Aarhus og København og 24 % af de studerende på udbud, der er placeret i Aarhus eller København.

Sygeplejerskeuddannelsen skiller sig ud ved at optage en større andel af de yngste studerende (17-20 år) sammenlignet med de øvrige tre uddannelser. Gruppen af 17-20-årige udgør omkring 40 % af de studerende på sygeplejerskeuddannelsen, mens den udgør knap 30 % på de øvrige uddannelser. De yngste studerende udgør dog ligeledes en stor andel (37 %) på udbud af læreruddannelsen uden for de to store byer.

FIGUR 2

Aldersfordeling på velfærdsuddannelser

Kilde: Danmarks Statistik (DST).

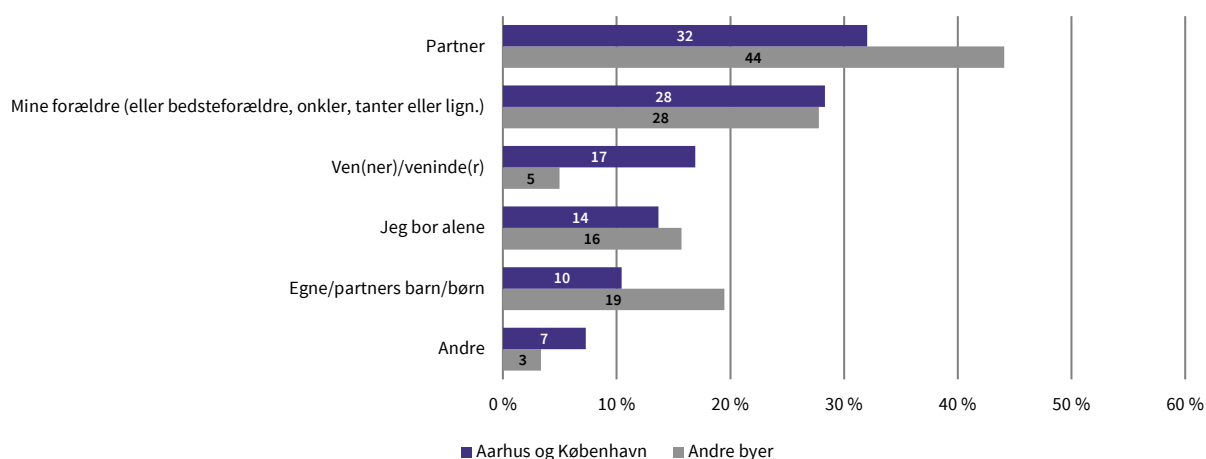
Note: Tallene dækker over studerende optaget på lærer- eller pædagoguddannelsen i august og september 2016, 2017 og 2018. N (læreruddannelsen) = 8.859. N (pædagoguddannelsen) = 8.683.

Aarhus og København bor flere studerende sammen med venner og færre med familie

Figur 3 viser, at langt flere af de studerende på velfærdsuddannelser uden for Aarhus og København bor sammen med en partner og/eller børn umiddelbart forud for studiestart. Det er knap hver femte studerende (19 %), der bor med børn uden for Aarhus og København, mens det kun gælder hver tiende (10 %) i de to store byer. På den anden side bor 17 % af de studerende i Aarhus og København sammen med ven(ner)/veninde(r) umiddelbart forud for studiestart, mens det tilsvarende tal for studerende uden for storbyerne blot er 5 %.

FIGUR 3

Hvem bor studerende på velfærdsuddannelser sammen med?

Kilde: EVA's forløbsundersøgelse, bølge 1, august 2016 og Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note. Tallene dækker over studerende optaget på en velfærdsuddannelse i 2016, som har deltaget i undersøgelsen. Bemærk, respondenter har haft mulighed for at markere mere end ét svar. Den præcise formulering af spørgsmålet er: "Hvem bor du sammen med i øjeblikket?".

Data er vægtet, så resultaterne afspejler hele populationen bedst muligt. N = 6.722.

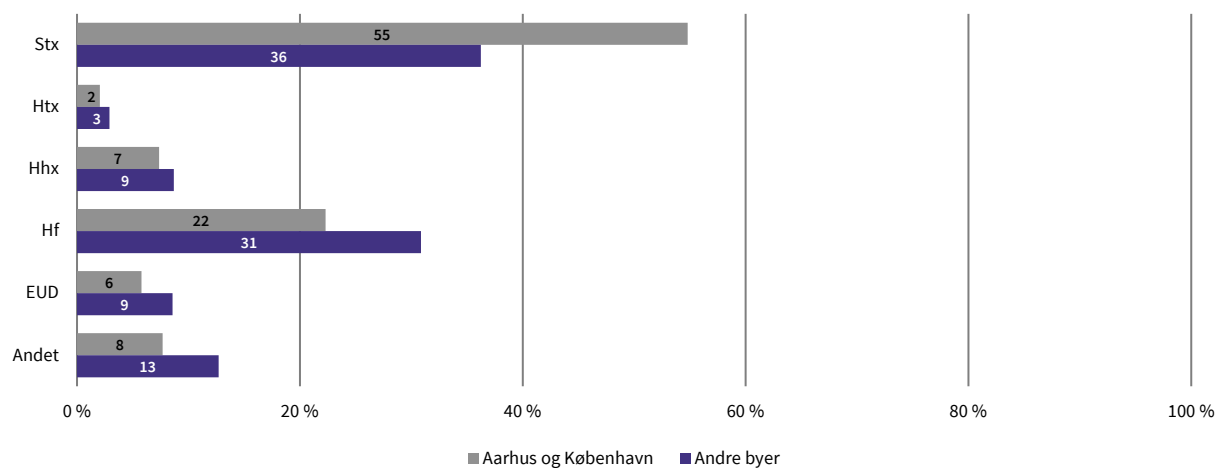
Udbud uden for Aarhus og København optager en større andel uden ungdomsuddannelse

Figur 4 viser, at en stor andel af dem, der søger ind på en velfærdsuddannelse, har en treårig gymnasial uddannelse (stx, htx eller hhx) som adgangsgivende uddannelse. Det gælder særligt i Aarhus og København, hvor knap 2 ud af 3 studerende (64 %) har en treårig gymnasial uddannelse, mens det samme kun gælder for knap halvdelen af de studerende (48 %) uden for de to byer.

Andelen af studerende med hf-baggrund er større uden for de to store byer (31 %) end i Aarhus og København (22 %). Velfærdsuddannelserne uden for de to store byer har ligeledes optaget en andel flere med en erhvervsuddannelse (9 % sammenlignet med 6 % i Aarhus og København). Endelig optager udbud uden for Aarhus og København en større andel studerende på baggrund af andet end en ungdomsuddannelse (13 %) sammenlignet med udbud i de to store byer (8 %). I notatet "Adgangsgrundlag, frafald og ledighed for velfærdsuddannelserne" undersøges studerendes frafalds- og ledighedsrisiko, opdelt på deres adgangsgrundlag.

FIGUR 4

Adgangsgrundlag for studerende på velfærdsuddannelser

Kilde: Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og Danmarks Statistik (DST).

Note: Tallene dækker over studerende optaget på en velfærdsuddannelse i 2016, 2017 og 2018. N = 37.788.

Datagrundlag, kategorisering og vægtning

Datagrundlag

Analysen bygger på tre datakilder: EVA's spørgeskemadata, data fra Den Koordinerede Tilmelding (KOT) og registerdata fra Danmarks Statistik (DST).

Registerdata fra DST omfatter alle studerende optaget via KOT på en velfærdsuddannelse i 2016, 2017 og 2018 – eksklusive efteroptaget og udenlandske studerende.

EVA's forløbsundersøgelse er indsamlet i 2016, 2017, 2018, 2019 og 2020 som del af en større forløbsundersøgelse i forskellige bølger (waves; w). Data i dette notat er fra første bølge (W1) til 2016-årgangen, der blev gennemført i august 2016, dvs. umiddelbart inden studiestart. Der blev udsendt invitationer til alle studerende optaget via KOT på en videregående uddannelse.

Kategorisering af uddannelsesudbud

Skellet mellem studerende i Aarhus og København og studerende på andre uddannelsesudbud er udført på baggrund af de såkaldte optagelsesområdenumre fra KOT. Pædagog-, socialrådgiver-, lærer- og sygeplejerskeuddannelsesudbud geografisk placeret i enten Aarhus eller København (inkl. Frederiksberg) er kategoriseret som uddannelsesudbud i Aarhus og København, mens de resterende kategoriseres som andre uddannelsesudbud. EVA's opdeling summerer til tre pædagog-, fire socialrådgiver-, fem lærer-, og fem sygeplejerskeuddannelsesudbud i Aarhus og København.

Vægtning

Alle surveybaserede resultater er vægtet ved hjælp af *propensity score*-vægtning for at sikre, at resultaterne afspejler populationen bedst muligt. Se EVA's notat "Helbred blandt studerende på de videregående uddannelser – En undersøgelse af forholdet mellem studerendes helbred, studieliv og frafald" for en udfoldet beskrivelse af vægtningstrategien. Udgivelse kan findes i dette link: <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/helbred-blandt-studerende>.

ⁱ Retfærdig retning for Danmark, Politisk forståelse mellem Socialdemokratiet, Radikale Venstre, SF og Enhedslisten, s. 7. https://ufm.dk/ministeriet/regeringsgrundlag-vision-og-strategier/regeringen-mette-frederiksen-forstaelsespapir/retfaerdig-retning-for-danmark_2019-06-25_endelig.pdf.

ⁱⁱ Dette til trods for, at optaget på pædagoguddannelsen er faldet med 2 % mellem 2013 og 2019. Se "Optagelsen 2019"; <https://ufm.dk/uddannelse/statistik-og-analyser/sogning-og-optag-pa-videregaende-uddannelser/2019/notat-1-overblik-udvikling-uddannelsesgrupper-og-institutioner-1.pdf>.

ⁱⁱⁱ <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/boern-faerre-nye-paedagoger>.

^{iv} Uddannelsesledere: Vi har brug for flere voksne på velfærdsuddannelserne: <https://www.altinget.dk/uddannelse/artikel/uddannelsesledere-vi-har-brug-for-flere-voksne-paa-velfaerdsuddannelserne>.